

RASEINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ APKLAUSOS DĖL VISUOMENĖS NUOMONĖS APIE KORUPCIJOS PAPLITIMĄ IR GALIMUS KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO ATVEJUS RAJONE NUSTATYMO TYRIMAS

2025 m. gegužės 31 d.

Raseiniai

Įgyvendinant Raseinių rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) korupcijos prevencijos 2024–2026 metų veiksmų plano priemonių įgyvendinimo planą (1.3. priemonė) ir siekiant išsiaiškinti visuomenės nuomonę apie korupcijos paplitimą ir galimus korupcijos pasireiškimo atvejus, 2025 m. balandžio 24 d.– gegužės 28 d. buvo vykdoma gyventojų (toliau – respondentai) anoniminė apklausa apie jų patirtį Savivaldybės institucijose, įstaigose, įmonėse.

Tyrimą atliko Savivaldybės administracijos už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo Rūta Pocienė.

Tyrimo metodas – kiekybinė respondentų anoniminė apklausa. Anoniminė apklausos anketa buvo paskelbta Savivaldybės interneto svetainėje, Savivaldybės socialiniame tinkle „Facebook“.

Atlikus tyrimą nustatyta, kad anoniminę anketą užpildė 58 respondentai.

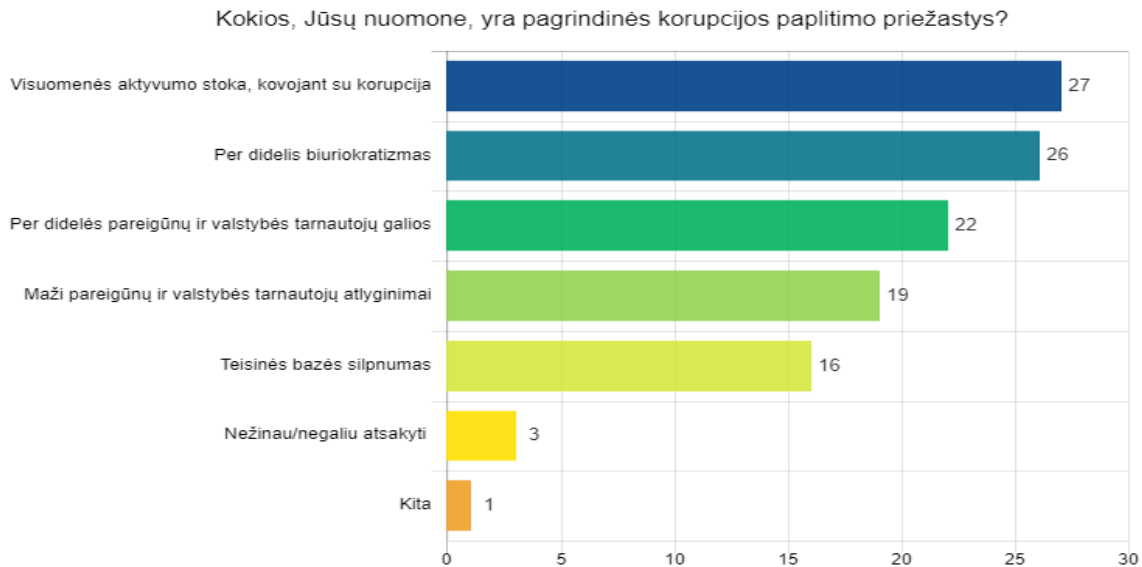
Pateikiant atsakymų variantus buvo sudaryta galimybė pasirinkti kelis atsakymus, todėl bendras atsakymų į klausimą skaičius didesnis, nei respondentų skaičius ir atspindi dažnesnį vieno ar kito atsakymo pasirinkimą.

1. Ar Jūs žinote, kas yra korupcija ir kaip ji pasireiškia?

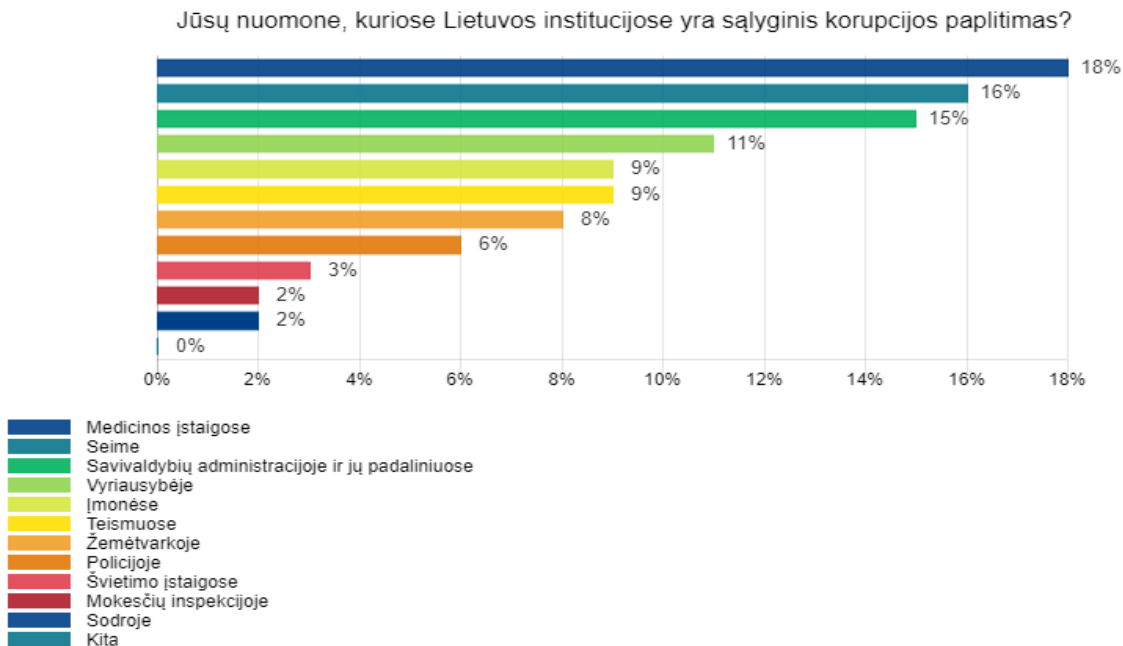

2. Kokios, Jūsų nuomone, yra pagrindinė korupcijos paplitimo priežastys? (galimi keli atsakymų variantai)

Kiti atsakymai: „Nuo sovietmečio išlikusi mada tvarkyti reikalus paperkant pareigūną. Socialinio sąmoningumo stoka“.

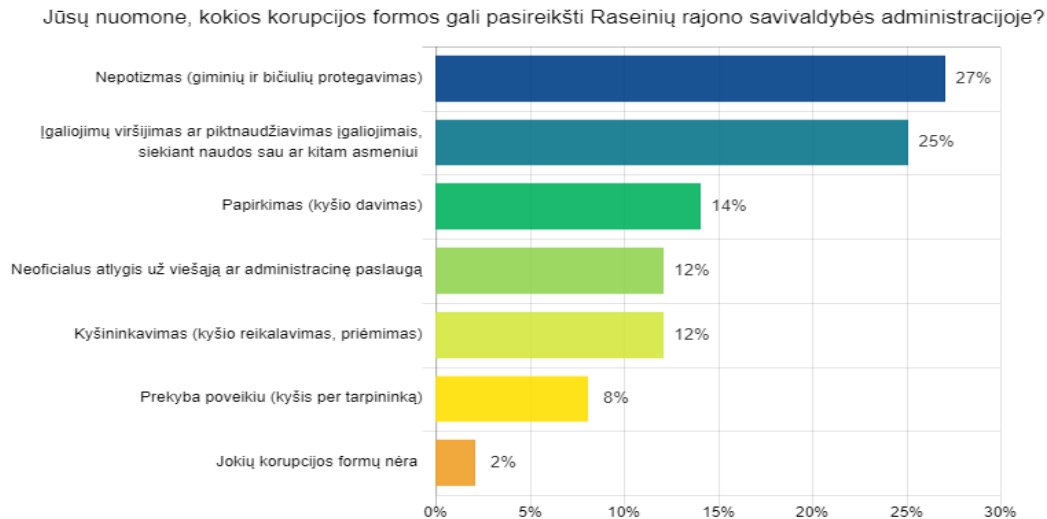

3. Jūsų nuomone, kuriose Lietuvos institucijose yra sąlyginis korupcijos paplitimas? (daug galimų variantų).

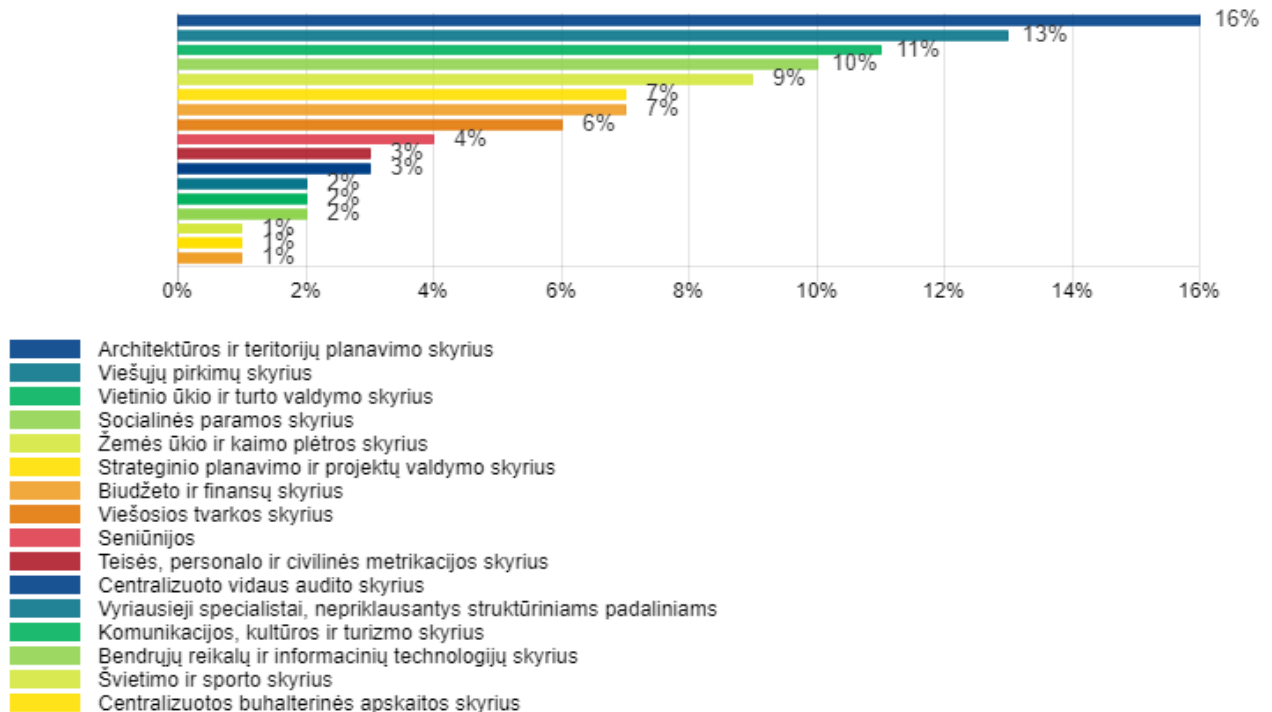
Kiti atsakymai : „Visur (vienur daugiau, kitur mažiau)“.

4. Jūsų nuomone, kokios korupcijos formos gali pasireikšti Raseinių rajono savivaldybės administracijoje?

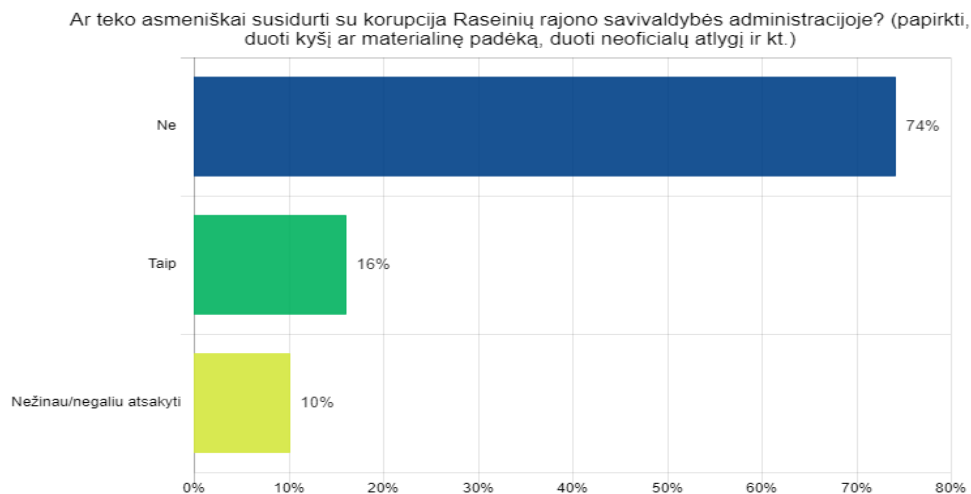

5. Jūsų nuomone, kuriuose Raseinių rajono savivaldybės administracijos padaliniuose yra didžiausia korupcijos apraiškų rizika?

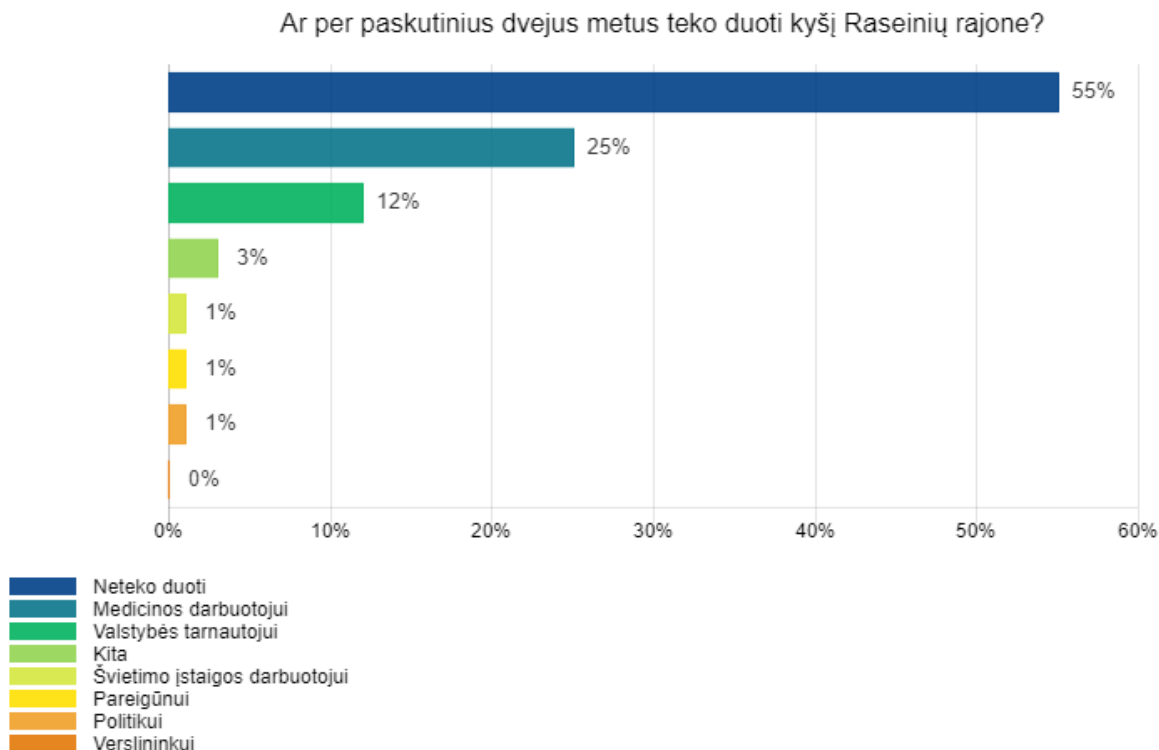
Jūsų nuomone, kuriuose Raseinių rajono savivaldybės administracijos padaliniuose yra didžiausia korupcijos apraiškų rizika?

6. Ar teko asmeniškai susidurti su korupcija Raseinių rajono savivaldybės administracijoje? (papirkti, duoti kyšį ar materialinę padėką, duoti neoficialų atlygį ir kt.)

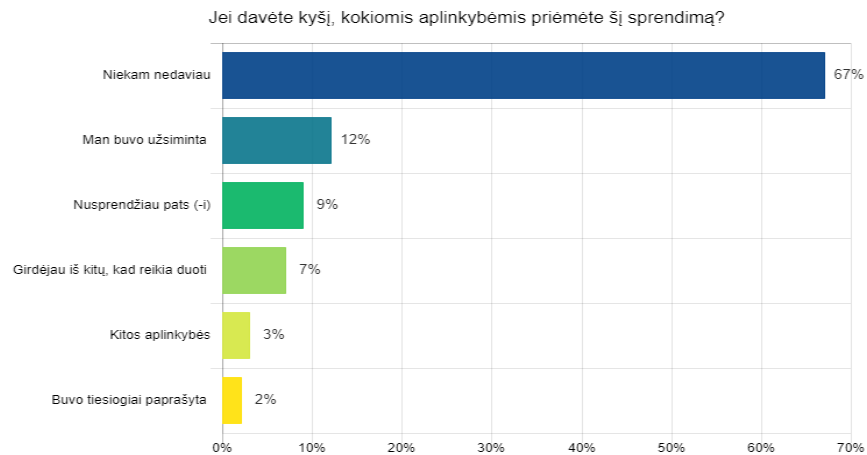

7. Ar per paskutinius dvejus metus teko duoti kyšį Raseinių rajone?

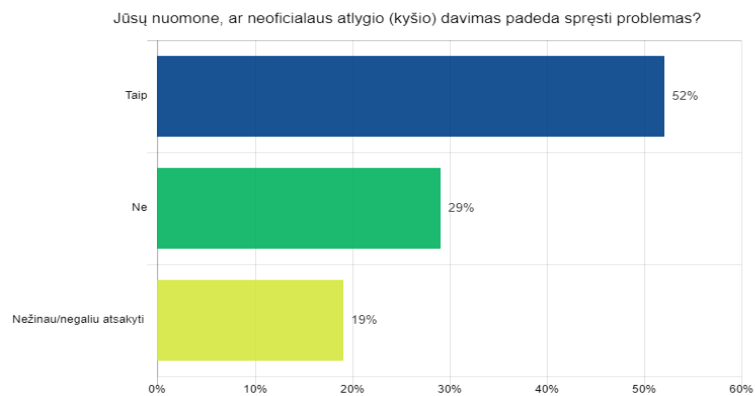

Kiti atsakymai: „Neteko duoti, bet suprasti ir net matyti, kad duoda, teko“; „Neteko, nes atsisakiau tai daryti“.

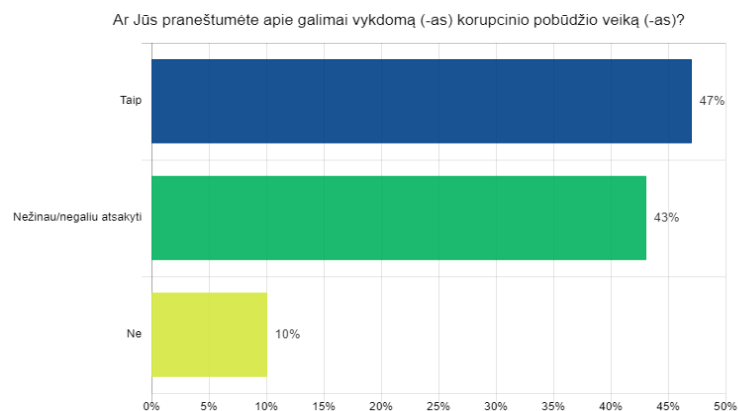
8. Jei davėte kyšį, kokiomis aplinkybėmis priėmėte šį sprendimą?

9. Jūsų nuomone, ar neoficialaus atlygio (kyšio) davimas padeda spręsti problemas?

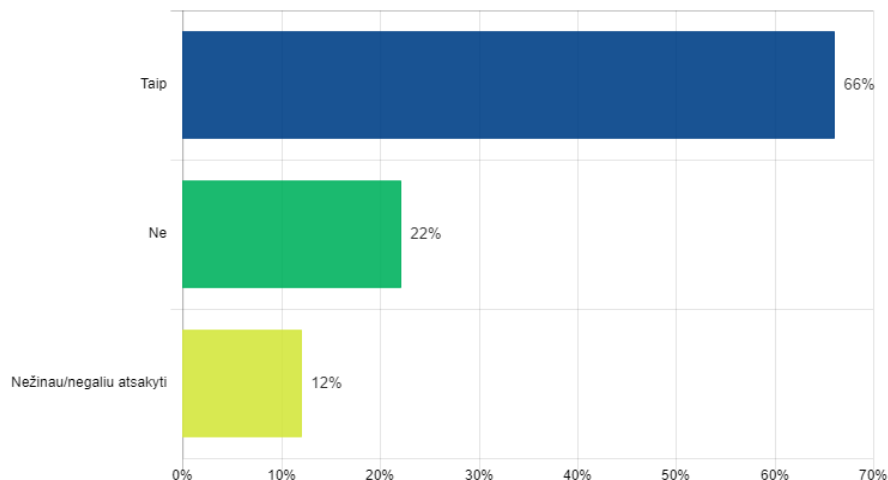

10. Ar Jūs praneštumėte apie galimai vykdomą (-as) korupcinio pobūdžio veiką (-as)?

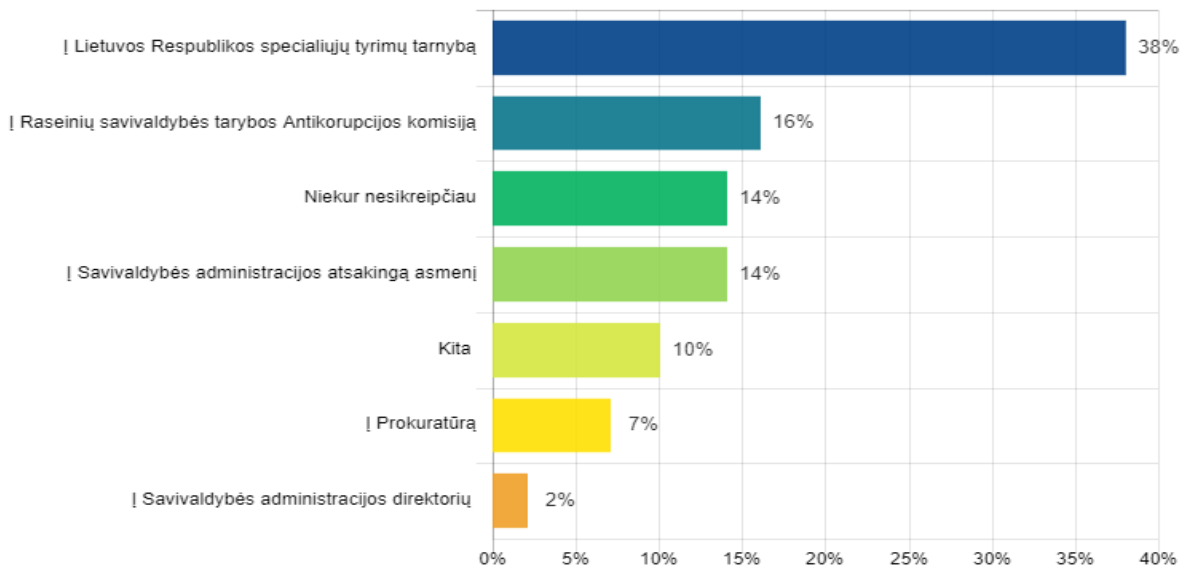
11. Ar žinote, kur kreiptis, norint pranešti apie galimai vykdomas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas?

Ar žinote, kur kreiptis, norint pranešti apie galimai vykdomas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas?

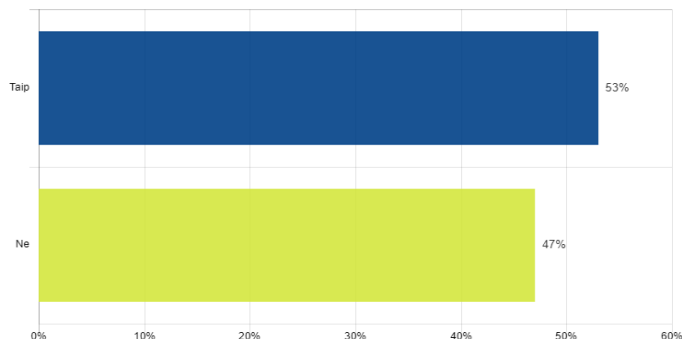
12. Į ką kreiptumėtės, norėdamas pranešti apie galimą korupcijos atvejį?

Į ką kreiptumėtės, norėdamas pranešti apie galimą korupcijos atvejį?

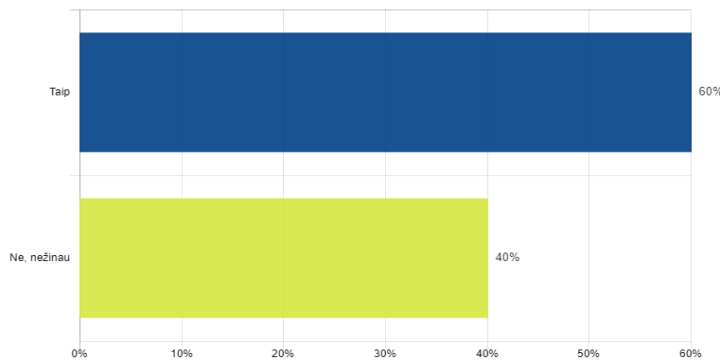
13. Ar žinote, kad Raseinių rajono savivaldybės svetainėje www.raseiniai.lt yra nuoroda, kur nurodytais kontaktais galima pranešti apie neteisėtus korupcinio pobūdžio veiksmus?

Ar žinote, kad Raseinių rajono savivaldybės svetainėje www.raseiniai.lt yra nuoroda, kur nurodytais kontaktais galima pranešti apie neteisėtus korupcinio pobūdžio veiksmus?

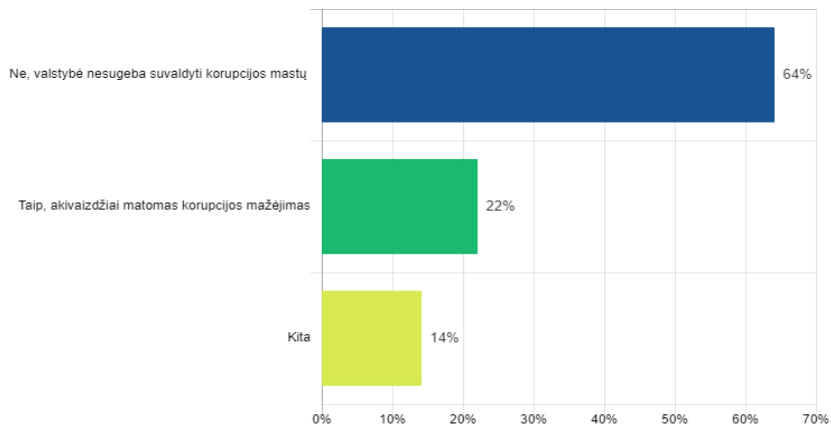
14. Ar žinote, kad Raseinių rajono savivaldybėje veikia Antikorupcijos komisija?

Ar žinote, kad Raseinių rajono savivaldybėje veikia Antikorupcijos komisija?

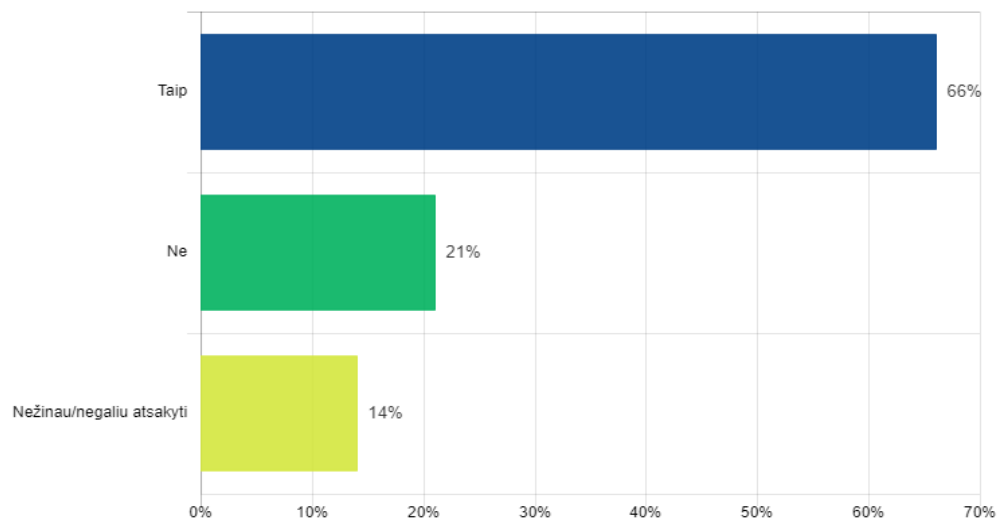
15. Ar, Jūsų nuomone, šiuo metu vykdomos ir Jums žinomos korupcijos prevencijos priemonės yra efektyvios?

Ar, Jūsų nuomone, šiuo metu vykdomos ir Jums žinomos korupcijos prevencijos priemonės yra efektyvios?

16. Ar žinote, kokia atsakomybė gresia už korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas?

Ar žinote, kokia atsakomybė gresia už korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas?

IŠVADOS IR PASIŪLYMAI

Sociologiniai tyrimai kovoje su korupcija yra skirti atskleisti korupcijos priežastis, jos paplitimą bei visuomenės požiūrį į šią problemą. Jie padeda suprasti socialinius ir kultūrinius veiksnius, kurie lemia korupcijos plitimą, bei įvertinti kovos priemonių efektyvumą. Kiekybinis sociologinis tyrimas (apklausa) padeda susidaryti bendrą vaizdą, yra reprezentatyvus. Tokio pobūdžio tyrimas gali padėti nustatyti sritis, kurioms turi būti skiriamas didesnis dėmesys, pamatyti respondentų požiūrį į įstaigoje vykdomą antikorpucinę politiką, išitraukimą į korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones, teisės aktuose nustatytų reikalavimų laikymąsi. Taip pat suteikia svarbių duomenų, kurie padeda kurti veiksmingas kovos su korupcija strategijas ir sprendimus.

Išanalizavus gautus *Raseinių rajono savivaldybės gyventojų apklausos dėl visuomenės nuomonės apie korupcijos paplitimą ir galimus korupcijos pasireiškimo atvejus rajone atsakymus, išskiriami šie pagrindiniai aspektai:*

- 96,6 % respondentų teigia žinantys, kas yra korupcija ir kaip ji pasireiškia. Tai rodo aukštą informuotumo lygį visuomenėje. Taip pat net 60,3 % žino apie Savivaldybėje veikiančią Antikorupcijos komisiją.
- *Pagrindinės korupcijos paplitimo priežastys: visuomenės aktyvumo stoka, kovojant su korupcija (23,7%); per didelis biurokratizmas (22,8%); per didelės pareigūnų galios (19,3%); maži pareigūnų ir valstybės tarnautojų atlyginimai (16,7%); .*
- Labiausiai korupcija paplitusi *medicinios įstaigose (17,8%); savivaldybių administracijoje ir jų padalinuose (15,3%); Seime (15,8 %).*
- Galimos korupcijos formos Raseinių rajono savivaldybės administracijoje: *nepotizmas (27,1%); piktnaudžiavimas įgaliojimais (25,2%); kyšininkavimas ir papirkimas (25,2%).*
- Didžiausia korupcijos apraiškų rizika Raseinių rajono savivaldybės administracijoje: *Architektūros ir teritorijų planavimo skyriuje (16,3%); Viešųjų pirkimų skyriuje (12,9%); Vietinio ūkio ir turto valdymo skyriuje (11,2%).*
- *Asmeninė patirtis, susiduriant su korupcija Raseinių rajono savivaldybėje: 74,1 % neteko susidurti su korupcija; 15,5% susidūrė su korupcija savivaldybėje.*
- *Tik 46,6% respondentų pasiruošę pranešti apie korupciją, o 43,3 % nežino/negali atsakyti.* Visgi labiausiai pasitikėjimą kelia LR Specialiųjų tyrimų tarnyba: į ją kreiptųsi 37,9 % respondentų, kai tuo tarpu į Antikorupcijos komisiją kreiptųsi 15,5 %, į Savivaldybės atsakingą asmenį – 13,8 %.

- *Džiugina, kad daugiau nei pusė respondentų žino apie Raseinių rajono savivaldybės svetainėje www.raseiniai.lt veikiančią nuorodą, kur nurodytais kontaktais galima pranešti apie korupcinio pobūdžio veiksmus (53,4%).*
- *Visgi didžioji dalis respondentų mano, kad valstybė nesugeba suvaldyti korupcijos mastų (63,8%), kai tuo tarpu korupcijos mažėjimą mato tik 22,4 % respondentų.*

Apklausoje rezultatai gali būti vertinami kaip bendrosios respondentų nuomonės tendencijos, veikiamos įvairių informacijos šaltinių, nebūtinai asmeninės patirties, taip pat parodantys, kurias sritis gyventojai laiko rizikingiausiomis.

Atsižvelgiant į šias aplinkybes, **rekomenduojama:**

- Paskelbti tyrimo rezultatus Savivaldybės interneto svetainėje, skiltyje Korupcijos prevencija.
- Organizuoti viešas prevencines, švietimo veiklas korupcijos tema.
- Skatinti, kad gyventojai ir darbuotojai praneštų apie pastebėtas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas.
- Viešinti informaciją apie nustatytus korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus.